

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
6402-21

meddelat i Stockholm den 26 oktober 2022

KLAGANDE

AA

Ombud och offentligt biträde: Advokat Ida Gasslander
Lewis Langley & Partners Advokatbyrå HB
Gamla Brogatan 11
111 20 Stockholm

MOTPARTER

1. Individnämnden i Pajala kommun
984 85 Pajala

2. BB

Ombud och offentligt biträde: Biträdande jurist Alice Cullberg
Advokatfirman Två Lejon KB
Karlavägen 55
114 49 Stockholm

3. CC

Offentligt biträde: Advokat Arvid Danielsson
C J Advokatbyrå AB
Kvarngatan 14
118 47 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls beslut den 13 oktober 2021 i mål nr 2375-21

SAKEN

Placering enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avskriver målet.

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer vad kammarrätten beslutat om sekretess.

Högsta förvaltningsdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till Ida Gasslander som offentligt biträde med 7 125 kr (inklusive mervärdesskatt) för arbete.

Högsta förvaltningsdomstolen bestämmer att ersättning ska betalas till Arvid Danielsson som offentligt biträde med 1 803 kr (inklusive mervärdesskatt) för arbete.

BAKGRUND

1. Vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) beslutas av förvaltningsrätten efter ansökan av socialnämnden. Om det är sannolikt att den unge behöver sådan vård och rättsens beslut inte kan avvaktas, får socialnämnden besluta att omedelbart omhänderta den unge.
2. Sedan socialnämnden beslutat om omedelbart omhändertagande eller rätten beslutat om vård, fattar nämnden ett beslut om var den unge ska placeras.
3. Individnämnden i Pajala kommun beslutade att omedelbart omhänderta AA och att placera honom i ett familjehem i Vällingby. Nämnden beslutade efter några dagar att omplacera AA till ett familjehem i Pajala. Han överklagade det sistnämnda placeringsbeslutet till Förvaltningsrätten i Luleå. Förvaltningsrätten beslutade, i enlighet med AAs yrkande, att placera honom i ett familjehem i Eskilstuna där han tidigare hade varit placerad på frivillig väg.

4. Individnämnden och AAs far, BB, överklagade till Kammarrätten i Sundsvall och yrkade att individnämndens placeringsbeslut skulle fastställas.
5. Kammarrätten gjorde emellertid ingen prövning i sak. Kammarrätten ansåg nämligen att ett placeringsbeslut som har fattats på grund av ett beslut om omedelbart omhändertagande inte är överklagbart. Domstolen upphävde därför förvaltningsrättens avgörande och avvisade AAs överklagande av individnämndens placeringsbeslut.

YRKANDEN M.M.

6. AA yrkar att förvaltningsrättens beslut ska fastställas. I andra hand yrkar han att målet ska visas åter till kammarrätten för prövning i sak. Han anför att ett placeringsbeslut är mycket ingripande och att det inte finns något överklagandeförbud i LVU i fråga om placeringsbeslut.
7. *Individnämnden i Pajala kommun* och *BB* anser att överklagandet ska avslås.
8. *CC* har inte yttrat sig.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

9. Frågan i målet är om ett placeringsbeslut som fattas när den unge är omedelbart omhändertagen är överklagbart.

Rättslig reglering m.m.

10. I 41 § första stycket LVU finns en uppräknning av olika beslut av socialnämnden som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Enligt p. 1 får socialnämndens beslut överklagas när nämnden har beslutat om var vården av den unge ska inledas eller beslutat i fråga om att flytta den unge från det hem där han eller hon vistas.
11. Av andra stycket framgår att andra beslut än de som räknas upp i första stycket inte får överklagas.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. Bestämmelserna i 41 § LVU har i huvudsak oförändrade förts över från den tidigare gällande lagen i ämnet, lagen (1980:621) med särskilda bestämmelser om vård av unga.
13. I fråga om placeringsbesluts överklagbarhet tar skrivningarna i allmänmotiveringen i propositionen som föregick 1980 års lag sin utgångspunkt i att det finns ett av rätten meddelat beslut om vård (prop. 1979/80:1 del A s. 505 f.). Detta talar för att avsikten har varit att möjliggöra ett överklagande endast i de fall placeringsbeslutet har fattats efter det att rätten beslutat om vård.
14. Att det förhåller sig på det sättet får stöd av en skrivning i kommentaren till den bestämmelse i 1980 års lag som motsvarar bestämmelsen i 41 § första stycket 1 LVU. Där anges att det inte går att överklaga ett beslut av socialnämnden att flytta den unge från ett hem till ett annat, om beslutet har fattats efter ett omedelbart omhändertagande (a. prop. del A s. 605).
15. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar att det av 41 § första stycket 1 LVU inte går att utläsa att det ska göras någon skillnad mellan det fall att den unges placering sker på grund av ett beslut om omedelbart omhändertagande och det

fall att den företas på grund av ett beslut om vård. Lagtexten kan med andra ord inte förstås på något annat sätt än att placeringsbeslut genomgående är överklagbara. En entydig lagtext har företrädare framför förarbetsuttalanden.

16. Det var således fel av kammarrätten att upphäva förvaltningsrättens avgörande och avvisa AAs överklagande av individnämndens placeringsbeslut.
17. Eftersom vården med stöd av LVU av AA numera har upphört föranleder hans överklagande till Högsta förvaltningsdomstolen inte någon vidare åtgärd. Målet ska därför skrivas av.
18. Arvid Danielsson har begärt ersättning för två timmars arbete. Han får anses skäligen tillgodosedd med en ersättning motsvarande en timmes arbete.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Per Classon, Ulrik von Essen, Mats Anderson och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Emelie Dahlgren.